

S, SS, ß као *с*, осим ниже изузетих случајева (уп. т. 142): *Клаус* (KLAUS), *Лесинг* (LESSING), *Гаус* (GAUß).

S међусамогласничко као *з*: *Роза* (ROSA), *Мозел* (MOSEL).

S између R, L, M, N и самогласника као *з*: *Херзе* (HERSE), *Елза* или *Елзе* (ELSE), *Кремсер* (KREMSER), *Макензен* (MACKEN-SEN).

S почетно предвокалско као *с* или као *з* (в. т. 142).

S испред звучних сугласника и сонаната као *з* или као *с*: *Дрезден* (DRESDEN), *Потсдам* (POTSDAM), *Шлезвиг* (SCHLESWIG), *Фасмер* (VASMER), *Освалд* (OSWALD).

SCH као *ш*: *Шилер* (SCHILLER), *Шуберт* (SCHUBERT).

SP, ST на почетку речи и дела сложенице као *шп*, *шт*: *Шпандау* (SPANDAU), *Штајн* (STEIN), *Ајнштајн* (EINSTEIN).

TSCH, TZSCH као *ч*: *Кречмер* (KRETSCHMER), *Ниче* (NIE-TZSCHE).

TZ као *ц*: *Нецер* (NETZER), *Вецлар* (WETZLAR).

Ü као *и*: *Кригер* (KRÜGER), *Минхен* (MÜNCHEN).

V као *в* или као *ф*, об. према изговору: *Виктор* (VIKTOR), *Валентин* (VALENTIN, VALLENTIN) (изг. [v]); *Ева* (EVA), *Давид* (DAVID) (изг. [v] и [f]); *Хановер* (HANNOVER) (изг. [f]); *Фогел* (VOGEL), *Фолксспартај* (VOLKSPARTAI) (изг. [f]);

W као *в*: *Вајмар* (WEIMAR), *Лудвиг* (LUDWIG).

X као *кс*: *Маркс* (MARX).

Z као *ц*: *Лајпциг* (LEPZIG), *Цирих* (ZÜRICH).

Обезвучавање сугласника на крају речи не утиче на транскрипцију.

Персијска имена – в.т. 112

Имена из пољског језика

144. У писању пољских имена најсложенији је проблем преношења пољских сугласника *ś*, *ź* (по изговору као наши дијал. сугласници у ијек. говорима, нпр. у *с'екира*, *коз'и*). За пољско *ś*, *ź* пред самогласницима (у овом положају се пишу у пољском пред слоготворним I као S, Z, а пред другим самогласницима као SI, ZI) нема потребе да се мењају одредбе П (образац Красицки, Казимјеж, Сјенкјевич, Зјелињски). За исте сугласнике испред сугласника и на крају речи (тада се у пољском пишу са Ś, Ź) П предвиђа да се преносе као *с*, *з*, изузев у групама ŚĆ, ŚL, ŹL, које се преносе као *шћ*, *шл*, *жл*. У ово правило треба унети неке поправке:

(1) нема потребе да се изузимају групе ŚL и ŹL, него и у њима треба писати *с*, *з* (са изузетком *Шљонск* – ŚLĄSK, пољско име за Шлеску или Шлезију);

(2) као *шћ* преноси се не само графија *ŚĆ*, него и истозначна графија *ŚC(I)* (*Кошћан* и сл.);

(3) крајње *Ś* боље је преносити као *ш*, и *Ż* као *ж* ако би се нашли такви примери (изузетак је презиме *Лос*, подударно са одговарајућим зоонимом).

145. Пољско *DZ* преноси се као *дз* (осим у графији *DZI* и кад се једначи по звучности), само што је *П* изузео *DZ* на крају речи, препоручујући замену *ц*: *Грућонц*. Оправданије је не изузимати ни ову позицију, него писати *Грућондз*, *Ксјондз*, јер се у падежним облицима *DZ* више не налази на крају речи (у положају позиционог обезвучавања), па писање *ц* губи оправдање.

146. Пољско *Ó* према *П* преноси се некад као *о* а некад као *у* (зависно од тога одржава ли се у зависним падежима или се смењује са *О*). Оправдано је упростити овај поступак и замењивати *Ó* редовно са *о* (чиме се обнавља изворнија структура речи): *Гора*, *Новоградок*.

147. На основу реченога и одредаба *П* карактеристичне пољске графије треба овако преносити:

А испред уснених сугласника као *ом*, а у другим положајима као *он*: *Домбровски* (DĄBROWSKI), *Раћонж* (RACIĄNZ).

СН (и *Н* у именима туђег порекла) као *х*: *Војћех* (WOJCIECH), *Чехович* (CZECZOWICZ), *Холанд* (HOLLAND).

СІ испред самогласника као *ћ*, а испред сугласника и на крају речи као *ћи*: *Ђеплице* (CIEPLICE), *Франћишек* (FRANCISZEK).

СZ као *ч*: *Шчећин* (SZCZECIN), *Лобачевски* (LOBACZEWSKI).

Ѓ као *ћ*: *Ђвјечек* (ĆWIECZEK).

DZ (осим у групи *DZI* и кад се једначи по звучности) као *дз*: *Мјендзилесје* (MIĘDZYLESIE), *Грућондз* (GRUDZIĄDZ, в. т. 145).

DZI испред самогласника као *ђ*, а кад је *І* слоготворно као *ђи*: *Ђедушицки* (DZIEDUSZYCKI), *Брођињски* (BRODZIŃSKI).

DŻ као *ђ*: *Лођ* (ŁÓDŹ).

Е као *ен*: *Венђерски* (WEŃGIERSKI), *Ченстохова* (CZĘSTOCHOWA), а испред уснених сугласника као *ем*: *Дембицки* (DEBICKI).

І између сугласника и самогласника (кад представља одраз позиционог умекшавања сугласника) као *ј* (посебно в. *СІ*, *DZI*, *NI*): *Ђелски* (BIELSKI), *Опјењски* (OPIEŃSKI), *Ђялисток* (BIAŁYSTOK), *Сјенкјевич* (SIENKIEWICZ) итд. Али кад је *І* изворно, у именима страног порекла, групе *ІА*, *ІЕ*, *ІУ*, *ІО* оправдано је преносити као *ија*, *ије*, *ију*, *ио*: *Јулијан* (JULIAN), *Ципријан* (CYPRIAN), *Габријел* (GABRIEL), *Јулијуш* (JULIUSZ) – за разлику од *Луцијан* (LUCJAN), *Веспазјан* (WESPAZJAN).

- L и Ł према П обоје као л: *Лублин (LUBLIN), Вјеличка (WIELICZKA), Болеслав (BOLESŁAV), Вроцлав (WROCLAW).*
- NI испред самогласника као њ, а кад је I слоготворно као њи: *Збигњев (ZBIGNIEW), Бродњица (BRODNICA).*
- Ń као њ: *Познањ (POZNAŃ), Слоњски (SŁOŃSKI).*
- Ó као о: *Краков (KRAKÓW), Новогрод (NOWOGRÓD), Новогродек (NOWOGRÓDEK), Гора (GÓRA), Горњицки (GÓRNICKI).*
- RZ као ж а иза безвучних сугласника као ш: *Гжегож (GRZEGORZ), Анджеј (ANDRZEJ), Кшешовице (KRZESZOWICE), Вјепш (WIEPRZ).*
- SI испред самогласника као сј, а кад је I слоготворно као си: *Сјенкјевич (SIENKIEWICZ), Зосја (ZOSIA), Сјемирацки (SIEMIRADZKI), Красињски (KRASINSKI), Красицки (KRASICKI).*
- SZ као ш: *Варшава (WARSZAWA), Тадеуш (TADEUSZ).*
- Ś крајње и испред сугл. ħ (Ć, CI) као ш, а у другим положајима као с: *Пишбош (PRZYBOŚ), Лубаш (LUBAŚ), али изузетно Лос (ŁOŚ); Замошћ (ZAMOŚĆ), Свиноујиће (ŚWINOUJŚCIE), Кошћан (KOŚCIAN); Освјенћим (OSWIĘCIM), Свидњица (ŚWIDNICA), Пшемисл (PRZEMYŚL) (в. т. 144).*
- W као в: *Варшава (WARSZAWA), Вјењавски (WIENIAWSKI).*
- Y као и: *Гдиња (GDYNIA).*
- ZI испред самогласника као зј, а кад је I слоготворно као з: *Зјелињски (ZIELIŃSKI), Казимјез (KAZIMIERZ).*
- Ż као з: *Књазњин (KNIAŻNIN). В. и т. 144 (испред ħ и на крају речи Ż би се преносило као ж, али немамо ономастичких примера).*
- Ź као ж: *Живјец (ŻYWIEC).*

Имена из португалског језика

148. Док нам италијански и шпански језик не стварају никакве теже транскрипционе проблеме, дотле је португалска фонетика једна од најсложенијих европских, са гласовима веома различитим од наших и са великим варијацијама изговора, зависно од нагласка или ненагласености, положаја у речи, гласовног суседства и додира речи у сложеним именима – тако да ни најсложенија правила не би осигурала да наш изговор за португалско ухо звучи као близак и добро погођен.

С друге стране, у писму португалски језик оставља утисак структуралне једноставности, сличне шпанском или талијанском језику. Једини начин да сачувамо ту једноставност и у нашим правилима транскрипције и створимо норму која се може лако и постојано одржавати јест одлучан ослонац на писмо, слично као